

VECĀKO AMATPERSONU SANĀKSMES

protokols Nr. 3

Rīgā, 2025. gada 2. aprīlī

Norises vieta:

Ārlietu ministrija

Sanāksme sākās plkst. 15.00

Darba kārtība:

1. Valsts valodas centra starptautisko tiesību aktu tulkošanas plāna 2025. gada II ceturksnim apstiprināšana

Ziņo: Valsts valodas centrs

2. Eiropas Komisijas politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem

2.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (2025. gada 7.-10. nedēļa)

Ziņo: Ārlietu ministrija

3. Kompetenču sadalījuma ES Padomes darba grupās apstiprināšana

Ziņo: Ārlietu ministrija

4. Par Latvijas Republikas pozīciju ES jautājumos izstrādāšanas, saskaņošanas, apstiprināšanas un aktualizēšanas kārtību

Ziņo: Ārlietu ministrija

5. Dažādi

5.1. Par gatavošanos Latvijas prezidentūrai ES Padomē (2028. gada 1. jūlijs – 31. decembris)

Ziņo: Ārlietu ministrija

5.2. Par ES Gatavības stratēģiju

Ziņo: Valsts kanceleja

5.3. Eiropadomes aktualitātes

Ziņo: Ārlietu ministrija

5.4. Par mutiskās tulkošanas pieprasījuma ES Padomes darba grupās samazināšanu

Ziņo: Ārlietu ministrija

5.5. Par SELK izskatāmajām pozīcijām

Ziņo: Ārlietu ministrija/ SELK

Sēdi vada: I. Levrence, Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

Sēdes locekļi:

D. E. Mitrofanovs, Aizsardzības ministrija

M. Rone, Ekonomikas ministrija

K. Žīgurs, Finanšu ministrija

A. Valaine-Elsona, Iekšlietu ministrija

D. Deinate, Izglītības un zinātnes ministrija

E. Reihmane, Klimata un enerģētikas ministrija

S. Catlaka, Kultūras ministrija

I. Elksne, Labklājības ministrija

L. Rituma, Satiksmes ministrija

K. Pommere, Tieslietu ministrija

A. Takašovs, Veselības ministrija

E. Stanga, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija

S. Kalnača, Valsts kanceleja

I. Baļčūne, Zemkopības ministrija

A. Trenko, Latvijas Banka

Klātesošie:

Ārlietu ministrija: R. Brusbārdis, Z. Rožkalne, I. Sergeiceva, L. Paegle, L. Ronimoisa, D. Putniņa, A. Vēja; E. Kauliņa.

Citas iestādes: I. Strupkāja, Ekonomikas ministrija; O. Bogdanova, Klimata un enerģētikas ministrija; Ģ. Ostrovskis, Saeimas Eiropas lietu komisija; V. Ogļina, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome; A. Krastiņš, Valsts valodas centrs; N. Preisa, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība.

1. Valsts valodas centra starptautisko tiesību aktu tulkošanas plāna 2025. gada II ceturksnim apstiprināšana

Ziņo: VVC/ A. Krastiņš

Esam iesnieguši apstiprināšanai šajā sanāksmē 2025. gada II ceturksņa starptautisko tiesību aktu tulkošanas plānu. Satiksmes ministrija pieprasīja II cet. tulkot arī divus dokumentus no krievu valodas, taču tie tika pieprasīti un tulkoti jau I cet. un drīzumā tiks pabeigti, līdz ar to tie nav iekļauti šajā sarakstā. Visi tulkojumi, kas I cet. pieprasīti un tulkoti ārpus kārtas, atbilstoši ierastajai praksei ir iekļauti II cet. pieprasījumā. Atsevišķas ministrijas šoreiz pieprasīja arī Latvijas Republikas tiesību aktu tulkojumus. Tos pieņemam tulkošanai reizi pusgadā, tāpēc šie tiesību akti nav iekļauti plānā. Ja ir steidzami nepieciešami Latvijas Republikas tiesību aktu tulkojumi, lūdzam vērsties Valsts valodas centrā un pieprasīt to tulkošanu ārpus kārtas.

Nolemj:

1. Apstiprināt starptautisko tiesību aktu tulkošanas plānu 2025. gada II ceturksnim.

2. Eiropas Komisijas politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem

2.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (2025. gada 7.-10. nedēļa)

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

Izsakās: VARAM/ E. Stanga; KEM/ E. Reihmane

2025. gada 7.-10. nedēļā saskaņoti 74 priekšlikumi. Kompetenču sadalījuma tabulas saskaņotas elektroniski.

VARAM: Informējam, ka ir panākta vienošanās arī par iepriekšējā VAS sēdē atlikto sabiedriskās apspriešanas iniciatīvu “Zaļie dati visiem: atjaunināti noteikumi par vides ģeotelpiskajiem datiem un piekļuvi vidiskajai informācijai”, lūdzam apstiprināt atbildību arī par šo iniciatīvu.

KEM: Apstiprinām vienošanās panākšanu atbilstoši 10. marta e-pastam.

Nolemj:

2.1.1. Apstiprināt kompetenču sadali par 2025. gada 7.-10. nedēļas tiesību aktu projektiem.

2.1.2. Apstiprināt Klimata un enerģētikas ministriju un Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministriju kā atbildīgās iestādes par 6. nedēļas COM tabulas sabiedriskās apspriešanas iniciatīvu “Zaļie dati visiem: atjaunināti noteikumi par vides ģeotelpiskajiem datiem un piekļuvi vidiskajai informācijai” un Zemkopības ministriju par līdzatbildīgo iestādi. Šis atbildības sadalījums neietekmē atbildību par nākotnē publicētiem likumdevības aktiem.

3. Kompetenču sadalījuma ES Padomes darba grupās apstiprināšana

3.1. Kompetenču sadalījums Vides jautājumu darba grupā (J1) un Starptautisku vides jautājumu darba grupas (J2) apakšformātā Globālie vides jautājumi

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

Ir panākta vienošanās par atbildības sadalījumu divos formātos - Vides jautājumu darba grupa (J1) un Starptautisku vides jautājumu darba grupas (J2) apakšformātā Globālie vides jautājumi.

Nolemj:

3.1.1. Vides jautājumu darba grupā (J1) noteikt KEM kā atbildīgo iestādi un VARAM, VM, ZM, EM, SM, FM kā līdzatbildīgās iestādes.

3.1.2. Starptautisku vides jautājumu darba grupas (J2) apakšformātā Globālie vides jautājumi (Global) noteikt:

3.1.2.1. līdz 31.12.2025. kā atbildīgās iestādes noteikt KEM un VARAM, kā arī kā

līdzatbildīgās iestādes noteikt ĀM, FM, EM, LM, VM, ZM, VK;

3.1.2.2. no 01.01.2026., kā atbildīgo iestādi noteikt KEM un kā līdzatbildīgās iestādes noteikt VARAM, ĀM, FM, EM, LM, VM, ZM, VK.

3.2. Kompetenču sadalījums Sagatavotības, reaģēšanas spējas un noturības pret turpmākām krīzēm *ad hoc* darba grupā (B.29)

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

Ārlietu ministrija organizēja starpinstitūciju sanāksmes ar Iekšlietu ministrijas un Valsts kancelejas dalību, lai panāktu vienošanos par atbildības sadalījumu B.29 formātā. Vienošanās tika panākta. Tā paredz, ka par šo formātu līdz maija beigām turpina būt atbildīga Iekšlietu ministrija, bet, sākot ar jūniju, par šo formātu atbildīgās iestādes pienākumu uzņemsies Valsts kanceleja. Viena laiku Valsts kanceleja jau tagad uzsāk darbu pie Latvijas nacionālās pozīcijas izstrādes par ES Gatavības stratēģiju ar Iekšlietu ministrijas un Ārlietu ministrijas atbalstu. Ārlietu ministrija sniegs atbalstu arī Briselē, no Pastāvīgās pārstāvniecības ES puses.

Nolemj:

3.2.1. Noteikt Iekšlietu ministriju kā atbildīgo iestādi Sagatavotības, reaģēšanas spējas un noturības pret turpmākām krīzēm *ad hoc* darba grupā (B.29) laika posmā līdz 31.05.2025.

3.2.2. Noteikt Valsts kanceleju kā atbildīgo iestādi Sagatavotības, reaģēšanas spējas un noturības pret turpmākām krīzēm *ad hoc* darba grupā (B.29), sākot ar 01.06.2025.

3.2.3. Noteikt Valsts kanceleju kā atbildīgo iestādi par Latvijas nacionālās pozīcijas izstrādi par ES Gatavības stratēģiju. Līdzatbildīgās iestādes tiks noteiktas COM tabulu saskaņošanas procesā (COM tabula par 2025. gada 13. nedēļu tiks apstiprināta nākamajā VAS sanāsmē).

4. Par Latvijas Republikas pozīciju ES jautājumos izstrādāšanas, saskaņošanas, apstiprināšanas un aktualizēšanas kārtību

Ziņo: ĀM/ R. Brusbārdis

Izsakās: FM/ K. Žīgurs; IeM/ A. Valaine-Elsonē; TM/ K. Pommere; VM/ A. Takašovs; SELK/ Ģ. Ostrovskis; LM/ I. Elksne; VARAM/ E. Stanga, ĀM/ L. Paegle, I. Levrence; LBAS/ N. Preisa

Tuvojamies darba noslēgšanai pie MK noteikumiem. Izsūtījām atkārtoti iestādēm saskaņošanai un esam saņēmuši atbildes gan ar konceptuāliem, gan tehniskiem jautājumiem. Atbilstoši projektos veicām izmaiņas.

Vairākas ministrijas ierosināja ministra pozīcijas kā risinājumu kārtības vienkāršošanai, tomēr no juridiskā skatu punkta tas nebūtu iespējams. Ministra pozīcijas statusā pozīcija atrastos tikai dažas dienas, kamēr to apstiprina MK. Līdz ar to ministra pozīcija problēmu nerisinātu, tādēļ tā projektā nav ietverta. Lai situāciju daļēji risinātu, noteikumu 17. punkts nosaka, ka ir gadījumi, kuros pozīciju var neizstrādāt, piemēram, kad nav skartas būtiskas Latvijas intereses vai jautājumi ir ļoti tehniski. Papildus ietverts nosacījums, ka pozīcijas negatavošana jāsaskaņo ar Ārlietu ministriju un līdzatbildīgajām ministrijām. Ja kāds iebilst, pozīcija tomēr ir jāizstrādā. Ar šī punkta palīdzību varētu atrisināt situācijas, lai nebūtu jāizstrādā pozīcijas par vispārīgiem Padomes secinājumiem. Ministrijas iekšienē var noteikt kādas procedūras, kā var apstiprināt tehnisku nostāju. Piemēram, tas varētu būt ministra vai valsts sekretāra parakstīts dokuments.

Noteikumos izstrādāts punkts, ka pirms pozīcija ir izstrādāta, viedokļa paušanā var pamatoties uz jau esošu pozīciju kopumu un Ministru kabineta līmenī apstiprinātiem politikas plānošanas dokumentiem.

Nākamais jautājums ir Saeimas loma, kas jaunajos noteikumos ir daudz plašāk aprakstīta.

Attiecībā uz ierobežotas pieejamības statusa informāciju tiek paredzēts, ka būs iespējams noteikt šādu statusu pozīcijai vai tās sadaļai attiecīgi pamatojot, kas ļaus dokumenta izstrādātājam vieglāk sadarboties ar pilsonisko sabiedrību informācijas pieprasīšanas gadījumā.

Noteikumu projekta 16. punkts attiecas uz informatīvo ziņojumu sagatavošanu. Vēl nav saņemts atbalsts no visiem par to, ka uz neformālajām ministru sanāksmēm ir jāgatavo informatīvais

ziņojums, kas jāsaskaņo Ministru kabinetā un Saeimā. Uzskatām, ka to būtu lietderīgi saglabāt. Tālāk jau tas būtu Saeimas ziņā, vai šos jautājumus būs vēlme izskatīt SELK.

Ministra parakstītas pozīcijas

FM: Vai ir saglabāta doma par ministra parakstītu pozīciju, līdz tā nonāk apstiprināšanai MK un Saeimā?

ĀM: Jā, ja paliekam pie sapratnes, ka ministra parakstīta pozīcija ir arī zināmu leģitimitāte, kamēr pozīcija virzās tālāk uz MK un SELK. Detalizēts apraksts tika izņemts no noteikumiem, jo tas apraksta pašsaprotamu loģisku, ka ministrs paraksta, pēc tam tiek apstiprināts Ministru kabinetā un Saeimā.

ZM: Vai mums jau ir visiem vienošanās, ka ministra līmeņa pozīcija vispār vairs nav?

ĀM: Ne esošajā, ne jaunajā regulējumā ministra pozīcija nesasniedz ministriju ekspektācijas – proti, ka ministram, parakstot pozīciju, tā iegūs nacionālās pozīcijas statusu bez izskatīšanas Ministru kabinetā un Saeimā. Šāda darbības metode caur šiem noteikumiem netiek apstiprināta.

ZM: Bet šobrīd šāda iespēja ir. Tagad būs daudz jautājumu, kas tiks virzīti uz Ministru kabinetu, kas līdz šim nav tikuši virzīti. Tas būs papildus apgrūtinājums.

Vairākas ministrijas – TM, VM, VARAM, LM, IeM, ZM norāda, ka šobrīd izmanto ministra pozīcijas.

ĀM: Ministru pozīciju izmantošana, kā iespējas esošajos noteiktumos, ir atrunāta ļoti šauros gadījumos. Turklāt saskaņā ar noteikumiem pozīcija pēc parakstīšanas jebkurā gadījumā būtu jānodod apstiprināšanai MK un pēc tam Saeimā. Šobrīd SELK varētu pateikt, ka konkrēto pozīciju nevēlas izskatīt un tad nacionālā pozīcija būtu apstiprināta MK.

ZM: Tas būs papildus darbs ministrijām, jo ne pārāk svarīgi jautājumi tiks izskatīti MK.

VARAM: Ministru kabinets šādas pozīcijas var iekļaut MK sēdes darba kārtības A daļā.

ĀM: Šo iespējams risināt ar noteikumu 17. punkta palīdzību. Jau šobrīd daudzas pozīcijas tiek gatavotas, kur nav redzamas būtiskas nacionālās intereses, un līdz ar to ir formāls process. No šādām pozīcijām vajadzētu mēģināt atteikties. Šobrīd ministru prezidenta birojs daudzas pozīcijas, par kurām nav nepieciešama diskusija, ievieto apstiprināšanai MK sēdes darba kārtības A daļā. Jautājums, kas tiek saprasts ar nacionālo pozīciju. Pozīcijas gatavo par ļoti plaša spektra jautājumiem. Saeima šobrīd ir sākusi procesu attiecībā uz pozīciju gradāciju. Būtu labi, ja pozīcijas, kurās nav nacionālas intereses, vai kuras ir tehniskas, netiek gatavotas un tām ir cits veids kādā tās tiek saskaņots un noteikts ministrijas iekšienē.

Par neformālajām ministru sanāksmēm

IeM: jautājums par neformālajām sanāksmēm – vai tiešām informatīvais ziņojums par neformālajām sanāksmēm jāapstiprina Saeimā? IeM nevirza informatīvos ziņojumus par neformālajām sanāksmēm uz Saeimu. Tas nozīmētu, ka arī SELK būs vairāk darba un process kļūst ļoti birokrātisks.

TM, VM norāda, ka informatīvos ziņojumus par neformālajām ministru sanāksmēm nevirza uz SELK. Turklāt, neformālās sanāksmes ir vasarā, kad MK un Saeimā ir darba pārtraukums.

VARAM: Mūsu atbildībā esošās neformālās sanāksmes notiek jūlijā, kad MK un Saeimai ir brīvdienas. Ir bijuši gadījumi, kad informatīvo ziņojumu pieņem jau pēc notikušās sanāksmes.

SELK: Saeima pieturas pie MK noteikumos noteiktā. Ir ministrijas, kas uzskata, ka viņu jautājums neformālajā padomē ir politiski jūtīgs un virza ziņojumus uz apstiprināšanu SELK. Vērtējam, vai to nepieciešams iekļaut izskatīšanai darba kārtībā vai nē.

ĀM: Šo punktu varētu saglabāt, jo neformālajās padomēs bieži mēģina skatīt jautājumus ārpus vispārējās kārtības, līdz ar to jautājumi var atšķirties, no tiem, ko skata regulārajās padomēs. Varam padomāt, kā to neuzlikt par obligātu pienākumu, bet saglabāt kā iespēju.

Dokumenti uz COREPER

VARAM: Iebildums par četrpārādžu dokumentu versiju sagatavošanu, gatavojot COREPER diskusiju. Valsts pārvaldē ir jāsamazina birokrātija, prasīt četrpārādžu veidos sagatavot vienu informāciju nav pamatoti. Aicinām pieturēties, ka galvenais dokuments ir instrukcija, kas ir

izvērstais, oficiāli parakstīts saskaņotais dokuments. Indikatīvo nostāju, ja nepieciešams, var iekļaut COREPER tabulas pirmdienas piezīmēs. Prasība vēl pēc nesaskaņota viedokļa – informācijas par izskatāmā jautājuma būtību un provizorisko sanāksmē paredzēto nostāju (turpmāk – *Flash*) un vēl tēzes, kas izriet no instrukcijā iekļautā, mūsu skatījumā ir pārāk daudz. Kā kompromisa risinājumu pēdējā saskaņošanā piedāvājam precizēt instrukcijas veidlapu, ka Latvijas nostāja instrukcijā tiek ietverta tēžu veidā. Ja tēzes sagatavotas vienā vai otrā valodā, tās ar mašīnlasīšanas rīkiem ļoti veiksmīgi, ātri un kvalitatīvi ar pārlikt uz vajadzīgo valodu.

LM: Pievienojamies VARAM ar jautājumu par visu šo dokumentu nepieciešamību.

ĀM/ L. Paegle: Mums notika konsultācijas ar ministrijām un arī pārstāvniecību, šobrīd noteikumos paredzētais regulējums ir mēģinājums sabalansēt abus viedokļus. Normatīvajā regulējumā ir noteikts tas, kas šobrīd notiek praksē un no pārstāvniecības viedokļa šis viss funkcionē labi.

ĀM: Visi šie dokumentu formāti liekas loģiski un savstarpēji saistīti. Turklāt katram ir loma operatīvā COREPER sagatavošanā. Labi sagatavoti, tie var būtiski saturiski nemainīties. Praksē, protams, nepieciešamība pēc visu dokumentu sagatavošanas var atšķirties un būt atkarīgs no apstākļiem, iknedēļas koordinācijas un konkrētā vēstnieka preferencēm. Atšķiras arī dokumentu sagatavošanas ātrumi, *Flash* tiek sagatavots daudz ātrāk kā instrukcija, kas apstiprināta ministrijā.

VARAM: *Flash* visbiežāk raksta atašejs kopā ar ekspertu. Divi cilvēki dara vienu un to pašu darbu, jo to nevar izdarīt viens cilvēks. Tas nav īsti pareizi. Īpaši, ja *Flash* parādās jauna, indikatīva nostāja par jauno dokumentu, laikā kad jaunākais dokument nemaz vēl nav pieejams, otrkārt šis viedoklis ir provizorisks, tas nav saskaņots, līdz ar to nav korekti šo provizorisko viedokli izmantot. Tēzes – tā ir darba metode. Iespējams, dažreiz ir kādas tiešām sensitīvas tēmas, kur katram vārdam, komatam, punktam ir nozīme. Tad varbūt ir pamatoti prasīt, ka tēzes ir tajā valodā, kurā notiks sanāksme. Lielākoties tomēr ministri un vēstnieki ir augsti profesionāļi, tai informācijai, īpaši, ja vispārējo informāciju iekļautu vairāk tēžu formātā, vēstniekam vajadzētu spēt uz šīs informācijas bāzes norunāt. Ministru kabineta instrukcijā noteikt, ka vienmēr jābūt visiem četriem dokumentiem, nav pareizi.

ĀM: Instrukcijā bieži nostāja ir formulēta tādā veidā, kādā vēstnieks to nevarēs norunāt, tātad ir jāmaina runas forma un veids. Neatbalstītu domu par instrukciju kā vienīgo dokumentu.

TM: Kāpēc mēs noteikumos nevaram iestrādāt VARAM priekšlikumu nostājas sadaļu instrukcijā sagatavot tēžu veidā?

ĀM: Atkāpties no šiem formātiem negribam, tam kam piekrītam, ka ne visos gadījumos ir nepieciešami visi šie dokumentu veidi. Šo mēģināsim atrisināt tā, lai apmierinātas ir gan ministrijas, gan pārstāvniecības kolēģi.

Pašvaldības

VARAM: Nākamais jautājums ir par pašvaldībām. Pēdējā redakcijā var saprast, ka jāaskaņo ar katru pašvaldību individuāli. Iepriekš tekstā bija noteikts ar pašvaldību un sociālo partneru organizācijām, ko mēs sapratām kā Latvijas Pašvaldību savienība vai Lielo pilsētu asociācija.

ĀM/ L. Paegle: Pēc VARAM paskaidrojuma saņemšanas šo punkta daļu atgriezām iepriekšējā redakcijā, atstājot pašvaldību un sociālo partneru organizācijas, tas precizēts visā noteikumu tekstā.

Ietekme uz budžetu

VARAM: Vēlamies paskaidrojumu par 23. punkta jauno redakciju, kas ir par ietekmi uz budžetu, jo tā ir būtiski mainījusies. Interesē, kā to varēs īstenot praksē un ko nozīmē diskrecionāri ieņēmumi.

FM: Šī noteikumu punkta redakciju sagatavoja Finanšu ministrija. No šī gada ir mainījies budžeta plānošanas process, ir noteikti deficīta mērķi vairākus gadus uz priekšu. Šobrīd brīvās naudas, lai varētu īstenot jaunas politikas iniciatīvas, nepastāv. Šis punkts par diskrecionāriem ieņēmumiem, ir ar domu, ka pozīcijās, paredzot kaut ko ar ietekmi uz budžetu, kas ir papildus izdevumi un nav līdz šim ieplānots, tas tiek īstenots vai nu esošā budžeta ietvaros, kaut ko pārdalot, vai no jauniem ienākumu avotiem. Faktiski sanāk, ka, ja Finanšu ministrija apstiprina pozīciju, tas nozīmē, ka tā neiebilst pret šiem izdevumiem un iestāde pēc tam var iet uz MK un, pamatojoties uz pozīciju, iesniegt pieprasījumu papildus izdevumiem. Pie redakcijas varam strādāt un meklēt labāku

risinājumu. Tomēr kopējā budžeta aina attiecībā uz jaunajām politikas iniciatīvas nav iepriecinoša. Sadaļas pamatdoma ir iekļaut ietekmi uz budžetu, lai paredzētu nākotnes riskus vai nākotnes izmaksas. Diemžēl, tas kā līdz šim bija noteikts un kā to vēsturiski uztver Finanšu ministrija atšķiras. Pozīcijas reāli izmanto, lai pamatotu budžeta pieprasījumu.

VARAM: Ja FM katru šādu izvērtējumu uztvers kā budžeta pieprasījumu, faktiski pozīcija zaudēs savu kvalitāti, jo ministrijas neieklaus neko par reāli iespējamo ietekmi uz budžetu, tikai tādēļ, lai nesaņemtu Finanšu ministrijas iebildumu.

TM: Finanšu ministrija būtībā aicina neatbalstīt nekādas ES jaunās iniciatīvas, ja nav fiskāli neitrāli priekšlikumi. Diez vai varēsim visus jaunus priekšlikumus bloķēt vai izslēgt.

VARAM: Iepriekš izskatot grozījumus šajos noteikumos ir bijuši priekšlikumi šo sadaļu dzēst, bet tomēr tiek norādīts, ka sadaļa ir nepieciešama.

LM: Noteikumos ir iespējams noteikt, ka iestāde sagatavo finanšu sadaļu tādu, kādu to ir iespējams sākotnējā stadijā paredzēt, bet tas nav uzskatāms par Finanšu ministrijas saskaņotu budžeta pieprasījumu.

ĀM: Šis būtu jautājums – kāpēc runājot par ES jautājumiem mēs nevaram skaidri nodefinēt sekas. Ir saprotams, kāpēc šī sadaļa ir, tomēr tā jau gadiem nekalpo un visticamāk turpinās nekalpot mērķim, jo visi baidīsies ierakstīt kaut kādus skaitļus, kas mūs var sagaidīt. Dažkārt dokumenti no Eiropas Komisija iznāk bez ietekmes ziņojumiem, tad mēs bieži vien nevaram pateikt pat ES līmenī, cik tas izmaksās, kur nu vēl nacionāli. Bieži vien mums trūkst kapacitāte, lai saprastu, ko tas nozīmēs Latvijai, nemaz nerunājot vēl par konkrētām izmaksām.

VARAM: Konkrētā redakcija, iespējams, var palikt, bet būtu jāsaprot, kā nebremzēt procesus un ļaut ministrijām godīgi ierakstīt potenciālās sekas. Ir situācijas, kad tas nav īsti iespējams, jo nav iespējams precīzi nodefinēt sekas, bet ir situācijas, kad sekas ir diezgan skaidri identificējamās un neierakstīt to tikai tāpēc, ka Finanšu ministrija uzreiz iebildīs, nebūtu korekti.

FM: Finanšu ministrija piedāvās redakciju 22. un 23. noteikumu punktam.

Mutiskā ziņošana MK

VARAM: Lūgums paskaidrot izmaiņas 34. punktā, kas ir par mutisko ziņošanu MK.

ĀM: Iepriekšējā punkta redakcija paredzēja, ka ministram, ja Padomē nav panākts noteiktais rezultāts, ir jāatskaitās ministru kabinetam, kāpēc tas nav izdarīts. Šobrīd piedāvātajā redakcijā mīkstinām pieeju, nosakot, ka tas notiek gadījumos pēc īpašas ministru prezidenta iniciatīvas.

VARAM: Līdz šim neesam saskārušies ar šādu mutisku formātu, kā tas praksē darbojas? Kurā brīdī tiek izteikts šis aicinājums – izskatot informatīvo ziņojumu vai pozīciju MK un tas tiek fiksēts protokollēmumā? Vai tas ir neformāli koalīcijas sanāksmēs?

ĀM: Tas var būt gan neformāli, gan uzdots ar rezolūciju, situācijas var būt dažādas. Nesenās MK sēdēs ir bijuši precedenti.

TM: Jautājums par tehnisko izpildījumu. Kā zinām, lai iekļautu jautājumu MK sēdes darba kārtībā, ir nepieciešams kāds dokuments. Kas šajā gadījumā tas būs par dokumentu?

TM: Ja būs ministru prezidenta interese un rezolūcija, ministrs atbilstoši ziņos, to nav nepieciešams speciāli noteikt šajos noteikumos.

ĀM: Piekrītam punkta izslēgšanai no noteikumiem.

Pieejamības statuss

LBAS: Jautājums ir par ierobežotu un neierobežotu pieejamību, ko tas nozīmē? Vai būs iespējams iepazīties ar pozīcijas noteiktām daļām?

ĀM: Plānots ir risināt situāciju, ka daļa pozīciju ir ierobežotas pieejamības tikai tāpēc, ka satur citu dalībvalstu viedokļus. Noteikumos tiek paredzēts, ka, ja citu ierobežojumu pozīcijai nav, tad ESVIS ierobežotu pieejamības statusu var noteikt tikai attiecīgajai pozīcijas sadaļai, visas pārējās pozīcijas sadaļas būs pieejamas.

LBAS: Vai kaut kas mainās pēc pozīcijas apstiprināšanas? Reizēm pozīcijas ir vērtīga informācija, piemēram, statistika, uz kuru mēs vēlētos atsaukties. Iepriekš risinājums bijis tāds, ka jāpārjautā konkrētajai ministrijai vai ir iespējams atsaukties uz šo pozīciju. Piemēram, Minimālās algas

direktīva, tās izstrādē bija ļoti interesanta pozīcija un izteikti dažādi viedokļi. Tagad, kad pārņem jau gatavu direktīvu, mēs vēlamies atgriezties un pateikt, ka Latvija toreiz atbalstīja vēl šādu variantu.

LM: Šobrīd notiek tiesas process par šīs direktīvas ieviešanu, NVO acīm redzot vēlētos atsaukties uz citu Latvijas oficiālo viedokli. Jautājums ir vai NVO var atsaukties uz pozīciju, gatavojot kādus savus viedokļus un atzinumus.

ĀM: Šis ir specifisks jautājums, bet, ja pozīcija nav ierobežotas pieejamības informācija, nav iemeslu kāpēc uz to nevarētu atsaukties. Tās daļas, kam varēs piekļūt NVO, tās nebūs ierobežotas pieejamības informācija.

SELK: Ņemot vērā, ka SELK ir ļoti caurspīdīga pieeja, vai tas nozīmētu, ka šādas pozīcijas varētu likt mājaslapā?

ĀM: Tas ir jautājums izvērtēšanai, ESVIS sistēmai visi nevar piekļūt. Dažas ministrijas ir teikušas, ka šāda iespēja noteikt ierobežotas pieejamības statusu tikai daļai pozīcijas, ļautu būtiski samazināt ierobežotas pieejamības pozīciju skaitu. Vienlaikus tā tomēr būs iestādes atbildība pārliecināties, ka tā ietvertā informācija atbilst arī ES noteiktajam dokumenta pieejamības statusam. Pozīcijās ir arī taktikas jautājumi, kas var būt iemesls, lai noteiktu ierobežotas pieejamības statusu. Tā pat arī īpaši jūtīgos jautājumos, kuros ir lielas nacionālās intereses.

Grozījumi VAS nolikumā

VARAM: Ierosinājums izstrādātajiem dokumentiem pievienot arī grozījumus VAS nolikumā.

ĀM/ L. Paegle: VAS nolikums ir nesen grozīts, jāvērtē, vai to nepieciešams gatavot vienotā pakotnē. Izskatīsim, vai noteikumiem ir tieša ietekme uz VAS nolikumu.

Prezidentūras mandāti

LM: Papildus, vai šajos noteikumos nav iespējams ielikt arī prezidentūras mandātus, lai nav atkārtoti jāgroza noteikumi?

ĀM: Šis būs viens no jautājumiem ar kuru strādās prezidentūras sekretariāts.

Tālākie soļi

ĀM: Nākamnedēļ notiks sanāksme ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, pēc tās, kā arī saskaņojot jaunākās redakcijas ar iesaistītajiem kolēģiem, ievietosim noteikumus izskatīšanai TAP portālā vispārējā kārtībā.

Nolemj:

4. Pieņemt zināšanai Ārlietu ministrijas sniegto informāciju un VAS dalībnieku sniegtos komentārus.

5.1. Par gatavošanos Latvijas prezidentūrai ES Padomē (2028. gada 1.jūlijs – 31. decembris)

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

Izsakās: EM/ I. Strupkāja; FM/ K. Žīgurs; VM/ A. Takašovs; KM/ S. Catlaka

Kā tas ir izskanējis arī publiski, konkursā uz Latvijas prezidentūras ES Padomē sekretariāta direktora amatu ir uzvarējis Edgars Kiukucāns. Paredzams, ka direktors darbu uzsāks 14.aprīlī. Esam apkopojuši ministriju cilvēkresursu provizoriskās vajadzības Rīgā un Briselē, ko nodosim sekretariātam. Paldies ministrijām un iestādēm par saskaņojumiem un precizējumiem. Papildu cilvēkresursi būs nepieciešami ne tikai Rīgā un Briselē, bet arī citās diplomātiskajās pārstāvniecībās, pieņemam zināšanai Zemkopības ministrijas sniegto informāciju. Attiecībā uz cilvēkresursu vajadzībām 2026. gadā informāciju apkoposim un nodosim sekretariātam, līdzko tas uzsāks savu darbu. Pēc tam aicināsim vērsties tiešā veidā pie sekretariāta. Sekretariāta vadītāju plānojam aicināt uz nākamo vai aiznākamo VAS sanākumi.

FM: No Finanšu ministrijas puses komentārs attiecībā uz papildus amata vietām. Šobrīd neesam iesnieguši informāciju par papildu nepieciešamajām amata vietām Rīgā, jo arī mums iekšējais pieprasījums un vēlmes ir krietni lielākas kā iespējas. Iepriekšējā prezidentūrā tie bija ~ 80 miljoni EUR. Nākamajā prezidentūrā tie būtu aptuveni 92 miljoni EUR reālajās cenās, kas ir aptuveni 30% budžeta samazinājums, ar ko ir jārēķinās. Šā brīža realitāte ir tāda, ka ar papildus līdzekļiem būs grūti. Ja mēs skatāmies 2027. gadu, kas ir gadu pirms prezidentūras un visiem atašējiem būtu jāsāk

darbs Briselē un arī darbiniekiem Rīgā, budžets ir 15 miljoni. Ja tīri matemātiski saliek kopā esošo pieprasījumu – atašeju algas, diplomātiskās piemaksas, dzīvesvietas izdevumi, summa jau pārsniedz šos 15 miljonus. Starpība starp vēlmēm un kritiski nepieciešamo ir jāpārvērtē. Tas arī ir iemesls, kāpēc Finanšu ministrija nav iesniegusi informāciju par Rīgā nepieciešamajiem cilvēkiem, papildus pārvērtējot arī Briselē nepieciešamos cilvēkus, jo vēlmes krietni pārsniedz budžeta iespējas. Jārēķinās, ka šim jautājumam jāpieiet pēc iespējas pragmatiskāk.

ĀM: Piekrītam, vajadzības krietni pārsniedz mūsu iespējas.

VM: Mums pašiem jāvienojas, ka prezidentūrai jāpieiet pragmatiski.

KM: Arī pie atašeju sadalījuma jābūt pragmatiskiem.

EM: Vai ir aptuveni skaidrs, kad plānots piešķirt šīs amata vietas? Ja tie ir atašeji, kas ir nozares padomnieki, tas ir zināms process – apmācības, Atestācijas komisija, pielaišanas klasificētai informācijai nacionālā un ES līmenī. Ekonomikas ministrija saredz, ka dažiem atašejiem būtu jāuzsāk darbs pārstāvniecībā jau 2026. gadā.

ĀM: Tas ir sekretariāta jautājums. Visu mūsu interesēs ir, lai šis process uzsāktos un kļūtu skaidrs pēc iespējas ātrāk. Formāli saprotam, ka tas būs brīdis, kad tiks iesniegts nākamā gada budžeta pieprasījums, kurā būs detalizēti norādīts, cik atašeji tiek pieprasīti un to kopējās izmaksas. Līdzīgi kā iepriekšējā gadā, tas varētu būt oktobris, kad iesniedz informatīvo ziņojumu Ministru kabinetā.

Nolemj:

5.1. Pieņemt zināšanai Ārlietu ministrijas sniegto informāciju un VAS dalībnieku sniegtos komentārus.

5.2.Par ES Gatavības stratēģiju

Ziņo: VK/ S. Kalnača

26. martā Eiropas Komisija ir nākusi klajā ar paziņojumu par ES gatavības stratēģiju. Tās mērķis ir izveidot drošu pret dažādiem apdraudējumiem noturīgu ES ar pienācīgām spējām. Par stratēģijas formu – ir paskaidrojama daļa, kāpēc stratēģija ir nepieciešama, norādīts mērķis, skaidroti principi, kādi ievēroti to sagatavojot, izdalītas septiņas tematiskās jomas, kuras ietver 30 pamatdarbības un to aprakstus. Aicinu pievērt uzmanību stratēģijas tekstā darbību aprakstam, jo pašu stratēģiju pavada arī rīcības plāns, kur ietvertas 63 darbības. Darbību saturs un panākamais mērķis katrā no tām ir atšķirīgs, sākot no vienkāršu risku izvērtēšanas, vadlīniju izstrādes, jaunu platformu izveides, darba grupu izveides, metodoloģijas izstrādes, līdz pat politikas plānošanas dokumentu iecerēm. Ņemot vērā, ka stratēģijā aptvertās jomas ir ļoti horizontālas, sākotnēji Valsts kanceleja izstrādās instrukciju. Pēc šīs sēdes Valsts kanceleja nosūtīs e-pastu ar lūgumu sniegt atbalstu par darbībām, norādot Latvijas intereses.

5.2. Pieņemt zināšanai Valsts kancelejas sniegto informāciju.

5.3. Eiropadomes aktualitātes

Ziņo: ĀM/ R. Brusbārdis

Attiecībā uz Eiropadomes aktualitātēm vēlos pieskarties jautājumam par ES daudzgadu budžetu, jo mēs kā Ārlietu ministrija esam šī procesa virzītājs. Eiropadomē līderu starpā šis darba kārtības punkts tika ielikts kā pēdējais, līdz ar to valstu līderu interese un atsaucība par to bija ļoti neliela. Diskusija faktiski nenotika, daļai līderu arī uzstājot, ka šī ir vēl pārāk agrīna fāze. Tā nebija gluži taktiskā pieeja, ko mēs atbalstītu, jo daļa dalībvalstu, kas nevēlas diskusijas, ir tās dalībvalstis, kuras ir ļoti apmierinātas ar to, ko šobrīd Komisija varētu piedāvāt. Nepieciešams koordinēties par komisāru ienākošajām vizītēm, mums ir indikācijas, ka tuvākajā laikā Latviju varētu apmeklēt vairāki komisāri. Svarīgi darba līmenī savstarpēji koordinēties un apmainīties ar aktuālo informāciju. No savas puses plānojam apkopot citu dalībvalstu viedokļus, ar kuriem tās ir dalījušās, un nosūtīt informācijai.

Nolemj:

5.3. Pieņemt zināšanai Ārlietu ministrijas sniegto informāciju.

5.4. Par mutiskās tulkošanas pieprasījuma ES Padomes darba grupās samazināšanu

Ziņo: ĀM/ R. Brusbārdis

Esam saņēmuši informāciju, ka šobrīd mutiskās tulkošanas pieprasījumi ES Padomes darba grupām par vairāk kā 200 tūkstošiem eiro pārsniedz mums piešķirto aploksni. No Ārlietu ministrijas sekos aicinājums pārskatīt tos pieprasījumus, kas līdz šim ir iesniegti. Ja nebūs atsaucības no ministrijām, tad process var būt sāpīgs. No iepriekšējās pieredzes ir zināms, ka ministrijas no centralizētajiem budžeta līdzekļiem šo izdevumus nav gatavas segt, līdz ar to būs nepieciešams tulkošanas apjoma samazinājums, lai iekļautos piešķirtajā finansējumā. Aicinu jau sākotnēji būt atvērtiem, lai varam virzīties uz rezultātu.

Nolemj:

5.4. Pieņemt zināšanai Ārlietu ministrijas sniegto informāciju.

5.5. Par SELK izskatāmajām pozīcijām

Ziņo: SELK/ Ģ. Ostrovskis

Izsakās: ĀM/ R. Brusbārdis; IeM/ A. Valaine-Elsone

Šodien SELK tika veikta prioritāro jautājumu izskatīšana, atbilstoši jaunajai pieejai. Komisija skatīja A daļas prioritāro jautājumu sarakstu. Attiecībā uz prioritārajiem jautājumiem SELK ļoti savlaicīgi informēs ministrijas, kad plānots tos skatīt, lai amatpersonas var ieplānot to savā kalendārā un atbilstoši sagatavoties.

Tāpat Komisija lēma par jautājumiem, kurus tā neskatīs. Balstījāmies uz COM tabulām, kurās norādīts, ka plānots gatavot pozīcijas. Priekšsēdētājs izteica priekšlikumu četrus jautājumus neskatīt SELK, ko Komisija apstiprināja. Saeimas mājaslapā ir redzama šī informācija. No savas puses domājam, kā veiksmīgāk īstenot procesu, lai nepieciešamības gadījumā ministrijas varētu izteikt viedokli, ka šo jautājumu tomēr vajadzētu skatīt SELK. Vienlaikus, šis reaģēšanas laiks varētu nebūt pārāk garš, tās varētu būt pāris dienas.

ĀM: SELK notiek trešdienās un piektdienās, ja pirmdienā saņem šādu informāciju, tas būtu pietiekams laiks, lai līdz trešdienai izvērtētu un dotu ziņu, ka pozīciju tomēr būtu vēlams skatīt SELK. Respektējot Komisijas vēlmi pašiem noteikt, kuras ir tās pozīcijas, kas tiek izskatītas, tomēr valsts institūcijām būtu nepieciešama iespēja izteikt viedokli par pozīcijām, kuras plānots neskatīt SELK.

SELK: SELK noteikti būs elastīga un, ja kāds iestāde vai ministrs uzskatīs, ka jautājumu nepieciešams tomēr izskatīt SELK, tas tiks ņemts vērā.

IeM: Kādā veidā iestādes uzzinās, ka SELK kādu jautājumu neplāno skatīt?

SELK: Tas jau šobrīd ir redzams Saeimas mājaslapā.

ĀM: Ierosinām, ka piedāvājumu par jautājumiem, ko varētu neskatīt SELK, varētu sākotnēji izsūtīt caur ES koordinātoru tīklu.

LBAS: Vai gala lēmums tiek apstiprināts SELK?

SELK: apstiprina.

Nolemj:

5.5. Pieņemt zināšanai SELK sniegto informāciju un VAS dalībnieku sniegtos komentārus.

ĀM informē, ka nākamā VAS plānota 30. aprīlī plkst. 11.00

VAS protokols saskaņots elektroniski ESVIS-L sistēmā 2025. gada 17. aprīlī.

Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

I. Levrence

Protokolēja L. Ronimoisa, Ārlietu ministrijas Vispārējo un institucionālo lietu nodaļas trešā sekretāre, tel. 67015966